

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 58/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., V., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžo 2/2011 z 29. septembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2012 doručená sťažnosť M. B., V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžo 2/2011 z 29. septembra 2011 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že riaditeľ Colného úradu v Michalovciach (ďalej len „colný úrad“) rozhodnutím č. R – 40/2010-5334 z 22. februára 2010 (ďalej len „rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru“) rozhodol o skončení služobného pomeru sťažovateľa prepustením podľa § 183 ods. 1 písm. e) zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe colníkov“). Dôvodom prepustenia podľa sťažovateľa bolo údajné porušenie jeho služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom, pričom jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Konanie sťažovateľa bolo v rozhodnutí o prepustení zo služobného pomeru popísané z hľadiska skutkového tak, že *«... dňa 28. 11. 2009 na hraničnom priechode V. na stanovisku „osobná doprava – dovoz“ nedôsledne, povrchno a nedbalo vykonanou colnou kontrolou prepustil v osobnom motorovom vozidle zn..., ... 1780 ks cigariet zn... a 4 320 ks cigariet zn... v celkovom množstve 30,5 kartónov cigariet opatrené ukrajinskými kontrolnými známkami, ktoré boli ukryté v prístrojovej doske, v predných a zadných dverách, stredovom tuneli pri rýchlostnej páske a v pravom a ľavom zadnom blatníku. Vykonanou colnou kontrolou v predmetnom vozidle sa menovaný colník nepresvedčil, či vozidlo má pevne výrobcom zabudovanú nádrž na palivo, ani nezistil, že cestujúci... dovážajú po 1 l spotrebiteľského balenia liehu a túto skutočnosť nezapísal do elektronickej evidencie...»*.

Proti rozhodnutiu o prepustení zo služobného pomeru podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodlo Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „colné riaditeľstvo“) rozhodnutím č. 15712/2010-1214 z 20. apríla 2010 tak, že rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru riaditeľom colného úradu potvrdilo. Dňa 8. júna 2010 sťažovateľ doručil Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) *„žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 15712/2010-1214 z 20. apríla 2010“*,

o ktorej krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 1 S 69/2010-48 z 26. októbra 2010 tak, že žalobu zamietol. Proti označenému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd namietaným rozsudkom tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Prešove žalobca podal odvolanie listom zo dňa 13. decembra 2010, kde podrobne rozobral všetky námietky rozpísané v 13-tich bodoch. Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. októbra 2010. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v napadnutom rozsudku uvedenými námietkami vôbec nezaoberal, ale plne sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho rozhodnutí. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sa vôbec nevyjadril ku kľúčovej námietke, že nadriadený nevytvoril pracovné podmienky žalobcovi, keď v inkriminovaný deň ho zaradil na výkon služby na stanovisko osobná – dovoz aj vývoz. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí (6. strana, druhý odsek zhora) správne uvádza, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí ďalej uvádza (9. strana, prvý odsek zhora), že správny orgán pri voľnom uvážení nesmie nerešpektovať zákon, ako i prekračovať jeho medze, tiež nesmie pri použití voľnej úvahy prejavovať svoju ľubovôľu. Hore uvedené závery najvyššieho súdu odporujú tvrdeniam krajského súdu. Žalobca napadol postup služobného úradu, že pochybil, keď žalobcovi uložil za povinnosť vykonávať službu súčasne na dvoch stanoviskách. Čiže neobstojí zdôvodnenie krajského súdu, že žalobca mal na stanovisku vývoz – osobná len potvrdiť osobnou pečiatkou vývoz tovaru na územie Ukrajiny. Takýto postup nevyplýva zo žiadneho všeobecne záväzného ani interného predpisu. Zdôvodnenie krajského súdu v tom smere je arbitrárne a svojvoľné, čiže nie ústavne akceptovateľné. Aj ďalšie závery krajského súdu sú nelogické, že kontrolná skupina zložená z colníkov M. M. a P. D. nemala žiadnu informáciu o dovoze nelegálnych

cigariet v uvedenom vozidle, že to nebolo ničím preukázané. Takýto záver je nelogický, lebo uvedené vozidlo nebolo vrátené do colného priestoru v obci V., kde bolo zastavené asi 200 metrov po kontrole žalobcom, ale bolo eskortované až do M. na colný úrad a tam za pomoci služobného psa a technických zariadení boli nájdené cigarety, ktoré boli uložené v konštrukčných dutinách vozidla. V konaní nebolo preukázané, že táto kontrolná skupina v inkriminovaný deň zastavila a eskortovala na Colný úrad Michalovce viac vozidiel. Takúto následnú kontrolu vykonali v uvedený deň len v tomto jednom prípade. Aj uvedené je dôkazom toho, že museli mať informáciu o pašovaní cigariet, hoci to do zápisnice nepriznali. Právo na spravodlivý súdny proces bolo porušené, keď krajský aj najvyšší súd riadne nezdôvodnili vo svojich rozsudkoch, prečo služobný úrad zaradil žalobcu na výkon štátnej služby v inkriminovaný deň súčasne na dva stanoviská – osobná – dovoz a vývoz. Riadne a logické zdôvodnenie rozsudku vyžaduje ust. § 157 ods. 2 O. s. p.. Som toho názoru, že takýto nedostatok odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorú možno považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Možno uzavrieť, že rozsudok prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu vykazuje vysoký stupeň svojvôle a arbitrárnosti.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom o nej takto rozhodol:

„1. Základné právo M. B... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Sžo/2/2011 zo dňa 29. septembra 2011 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/2/2011 zo dňa 29. septembra 2011 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť M. B... trovy právneho zastúpenia v sume 311,22 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Najvyšší súd ako súd odvolací v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia colného riaditeľstva č. 15712/2010-1214 z 20. apríla 2010 a o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 69/2010-48 z 26. októbra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu

štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Námietky sťažovateľa tak, ako sú uvedené v sťažnosti, možno zhrnúť takto:

1. následná kontrola bola vykonaná colníkmi len z dôvodu, že títo museli mať informáciu o tom, že vo vozidle sú ukryté cigarety (ďalej aj „prvá námietka“),
2. neobstojí tvrdenie, že cigarety boli uložené v priestoroch, ktoré sa najčastejšie využívajú na pašovanie tovaru (ďalej aj „druhá námietka“),
3. nie je pravdou, že žalobca sa nepresvedčil, že vozidlo má výrobcom zabudovanú nádrž na palivo (ďalej aj „tretia námietka“),
4. pochybenie sťažovateľa o tom, že vo vozidle bol navyše 1 liter spotrebiteľského balenia liehu, nemôže byť dôvodom na prepustenie zo služobného pomeru (ďalej aj „štvrtá námietka“),
5. nadriadený pochybil, keď určil, že sťažovateľ má vykonávať službu na dvoch stanoviskách, čím nevytvoril priaznivé podmienky na riadny výkon štátnej služby (ďalej aj „prvá námietka“); túto námietku zároveň považuje sťažovateľ za kľúčovú.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd preto preskúmal namietaný rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 S 69/2010-48 z 26. októbra 2010 a až na tomto základe formuloval svojej závery k ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozsudku najvyššieho súdu.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že námietky uplatnené sťažovateľom v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu colného riaditeľstva č. 15712/2010-1214 z 20. apríla 2010 v odvolaní proti rozsudku krajského súdu a v samotnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sú identické, a preto ústavný súd v ďalšom poukazuje na tie časti rozsudku krajského súdu, v ktorých sa tento s uvedenými námietkami podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vysporiadal.

K prvej námietke sťažovateľa krajský súd v rozsudku, ktorým rozhodol, že *„rozhodnutia a postup správnych orgánov sú v súlade so zákonom, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol“*, uviedol:

„Z obsahu úradného záznamu zo dňa 28. novembra 2009, ktorý napísal vedúci hliadky nstržm. M. M. nevyplýva, že prvotné odhalenie pašovania cigariet bolo za pomoci služobného psa, pričom je nepochybné, že vodič p. M. Y. sám v tom čase priznal, že preváža jednu litrovú fľašu alkoholu a rovnako vo vzťahu k alkoholu vypovedala aj M. I. v zápisnici zo dňa 28. novembra 2009. Z obsahu zápisníc, ktoré boli napísané na zamestnaneckom oddelení Colného úradu v Michalovciach dňa 18. decembra 2009 s M. M. a P. D. vyplýva, že po vykonávaní štátnej služby v hliadke SCÚ Michalovce v čase okolo 16:30 hodiny v obci V. pred predajňou s potravinami zastavil predmetné motorové vozidlo a pristúpili k vykonaniu colnej kontroly. Pred začatím colnej kontroly boli vyzvaní cestujúci a to vodič a spolucestujúca, či dovážajú tovar podliehajúci spotrebnej dani, teda alkohol a cigarety a obaja vypovedali, že taký tovar nedovážajú. Pri začatí vykonávania colnej kontroly batožinového priestoru motorového vozidla kde p. M. M. demontoval na ľavej strane umelohmotný kryt ľavého vnútorného blatníka a po odkrytí tohto priestoru videl čiernu fóliu a po vytiahnutí tejto fólie zistil, že v tomto priestore sa dovážajú nezákonné cigarety. Túto skutočnosť oznámil kolegovi D., ktorý vykonával kontrolu interiéru vozidla. Na základe oznámenia vedúcemu zmeny por. J. bolo rozhodnuté, že vozidlo bude presunuté na SCÚ Michalovce za účelom vykonania podrobnej colnej kontroly. Po príchode na SCÚ Michalovce boli použité služobné psy kolegu D. a P. na vyhľadávanie tabakových výrobkov, ktoré označili všetky dvere, palubnú dosku, stredový panel a pravý a ľavý blatník.

Tvrdenie, že táto hliadka SCÚ Michalovce mala informácie o dovoze nelegálnych cigariet žalobcom nebola ničím preukázaná. Skutočnosť, že k vyhľadávaniu cigariet v celom

priestore predmetného motorového vozidla došlo až na Colnom úrade Michalovce vyplýva aj zo zápisnice o podaní vysvetlenia zo dňa 28. novembra 2009, ktorá bola napísaná o 17:40 hodine s Y. M. a I. M., ktorí uvádzali, že po výzve colníkov či vezú nejaký tovar cigarety alebo alkohol odpovedali, že vezú po jednej fľaši alkoholu. Pri kontrole colníci našli vo vozidle v batožinovom priestore cigarety zn... 4 kartóny. Colníkmi boli sprevádzaní do obce Michalovce, kde bola vykonaná kontrola vozidla pomocou služobného psa. Po vykonaní kontroly vozidla bolo vo vozidle a dverách vozidla, v batožinovom priestore, v stredovom paneli a kúrení vozidla nájdených 1 780 ks cigariet... a 4 320 ks. zn... balené v spotrebiteľskom balení po 20 ks označené ukrajinskou kontrolnou známkou.“

K druhej námietke sťažovateľa krajský súd uviedol:

„Ak žalobca tvrdí, že dovoz cigariet na územie Slovenskej republiky nemohol odhaliť, pretože tieto boli ukryté rafinovane, takýto záver zo spisu nevyplýva, pretože aj z výpovede M. M. vyplýva, že k demontáži umelohmotného krytu v batožinovom priestore došlo preto, že má vedomosť o tom, že za týmto v danom type vozidla sú dutiny, ktoré môžu byť využité na nezákonný dovoz tovaru. Vo vzťahu k otázke aká je zložitá demontáž tohto krytu uviedol, že nejde o žiaden zložitý úkon a že na demontáž použil skrutkovač.

Aj z výpovede nstržm. M. P. zo zápisnice napísanej na zamestnaneckom oddelení Colného úradu v Michalovciach dňa 08. januára 2010 vyplýva, že je notoricky známe, že v predmetnom type motorového vozidla sú dutiny v batožinovom priestore vozidla, vo dverách a v interiéri, ktoré sa dajú využiť na pašovanie cigariet. Ďalej tento uviedol, že v tomto type vozidla je aj priestor, ku ktorému je priestor z vonku a je pred čelným sklom.“

K tretej námietke krajský súd uviedol:

„Žalobca do zápisnice zo dňa 08. decembra 2009 na zamestnaneckom oddelení Colného úradu v Michalovciach uviedol, že colnú kontrolu vykonal vo vozidle..., kde postupoval tak, ako u každého vozidla. Pozrel sa v programe..., kedy dané vozidlo prestupovalo štátnu hranicu a kedy prestupovali štátnu hranicu cestujúci a čo posledne deklarovali v dovoze. Touto kontrolou zistil, že vozidlo pomerne často prestupuje štátnu hranicu. Vodič vozidla deklaroval na písomnom colnom vyhlásení dovoz pohonných hmôt, spolucestujúca nedeklarovala dovoz žiadneho tovaru. Následne vykonával colnú kontrolu

vozidla, pričom kontroloval interiér vozidla, teda sedadlá vzadu, poklop batožinového priestoru, interiérovi vozidla a motorovú časť vozidla, kde poklop kapoty otvoril vodič. Ku kontrole interiérovi vozidla uviedol, že kontroloval sedačky vo vozidle, čalúnenie strechy, poklop batožinového priestoru, ďalej kontroloval batožinový priestor vozidla a v batožinovom priestore rezervu vozidla a pohľadom skontroloval dvere vozidla a odkladacie priestory na dverách a touto kontrolou nezistil, aby cestujúci dovážali tovar, ktorí nedeklarovali, teda nezistil žiadny dovoz ani alkoholu ani cigariet a colnou kontrolou deklarovaného tovaru zistil, že sa dováža toľko tovaru, koľko vodič na tomto vyhlásení deklaroval.

Ďalej uviedol, že vo vzťahu k dovážaniu pohonných hmôt bolo deklarované, že sa dováža plná nádrž motorového vozidla, ktorá je pevne a štandardne zabudovaná v danom type vozidla. Na otázku akým spôsobom zistil, že nádrž vozidla je štandardná a aké množstvo PHM sa v nej skutočne nachádza žalobca uviedol, že v programe... zistil, že toto vozidlo bolo podrobené kontrole príslušníkmi... v minulosti, v tomto mesiaci a množstvo PHM, ktoré bolo vo vozidle deklarované sa neodlišovalo od množstva, ktoré bolo zistené kontrolou...“

K pochybeniu sťažovateľa, že v motorovom vozidle bol navyše alkohol v spotrebiteľskom balení (štvrtá námietka sťažovateľa, pozn.), krajský súd uviedol:

„Ďalej sám priznal (sťažovateľ, pozn.), že colnou kontrolou nezistil, aby vo vozidle bol dovážaný alkohol. Na otázku akým spôsobom vyhodnotil riziko dovozu tovaru, a to alkoholu a cigariet, resp. či nezískal podozrenie, že vo vozidle by sa mohol dovážať aj iný tovar ako deklarovaný, dopytom u cestujúcich zistil, že vstupujú na územie Slovenskej republiky za účelom návštevy a uvedenou colnou kontrolou nezistil dovoz iného tovaru než bol deklarovaný, a preto nemal podozrenie, že sa dováža aj iný tovar. Na ďalšiu otázku, aby uviedol z praxe, v ktorých priestoroch sa najčastejšie pašujú cigarety, resp. iný tovar uviedol, že nevie, lebo väčšinou je zaradovaný na výkon štátnej služby na stanovisko nákladná doprava dovoz alebo vývoz. Sám uvádzal, že nekontroloval odkladaciu skrinku palubnej dosky a odkladacie priestory v stredovom paneli vozidla. Na ďalšiu otázku, či kontroloval dvere vozidla alebo využil technickú pomôcku, či v dutinách dverí vozidla sa nedováža nezákonný tovar uviedol, že dvere vozidla kontroloval len pohľadom a niektoré

z dvier mali spustené okná, čo považoval za dôkaz, že vo dverách sa nedovážajú cigarety. Z listinného dôkazu pripojeného v spise je rovnako nepochybné, čo potvrdil sám žalobca, že v dobe od 01. novembra 2009 do 30. novembra 2009 motorové vozidlo, v ktorom boli zistené nezákonne dovážané cigarety a alkohol štátnu hranicu prestúpilo 22 krát.“

Vo vzťahu ku kľúčovej námietke sťažovateľa (piata námietka, pozn.) krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol:

„Ak žalobca tvrdí, že vo veci došlo k manipulácii, a že vedúci zmeny vypovedal v rozpore s rozpisom zmeny zo dňa 28. novembra 2009 toto tvrdenie nezodpovedá obsahu spisu. Z kópiu dennej zmeny vyplýva, že skutočne žalobca v uvedený deň bol na výkon služby zaradený na pracovisko D1/V, teda dovoz - vývoz. Kapitán Ing. V. Č. do zápisnice zo dňa 22. januára 2010 napísanej na zamestnaneckom oddelení Colného úradu Michalovce uviedol, že uvedeného dňa vykonával funkciu vedúceho zmeny na PCÚ Vyšné Nemecké v dennej zmene, príslušníkov zmeny rozdelil na pracoviská tak, ako je uvedené v knihe stanovísk. Prap. B. určil na výkon služby na D1/V dovoz na územie SR a povinnosťou menovaného bolo aj potvrdiť osobnou pečiatkou vývoz tovaru na územie Ukrajiny. Takýto postup v zmene praktizuje z toho dôvodu, že počas zmeny sú tri až štyri vývozy tovaru na územie Ukrajiny a z uvedeného dôvodu sa javí neefektívne na toto pracovisko zaraďovať colníka s osobnou pečiatkou.

Sám žalobca v účastníckej výpovedi potvrdil, že takýto postup je praktizovaný aj vo vzťahu k iným colníkom, a preto vo vzťahu k takému zaradeniu nič nenamietal.

Podľa názoru súdu neobstojí ani obrana žalobcu, že v rámci prechodu cez štátnu hranicu medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou denne prejdú stovky vozidiel, pretože z listinných dôkazov pripojených v spise jednoznačne vyplýva, že v uvedený deň v dobe od 08:24:54 hodiny do 18:35:19 hodiny cez tento priestor prešlo 42 motorových vozidiel, teda aj táto obrana žalobcu je účelová.“

V ďalšej časti rozsudku krajského súdu sa uvádza:

«Žalobca v žalobe, ale už aj vo vyjadrení k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru argumentoval, že je na správnej úvahe každého colníka pre aký rozsah colnej kontrole sa rozhodne v konkrétnom prípade, lebo okolnosti každého prípadu sú

individuálne, napr. správanie vodiča, zistenie či vodič alebo vozidlo je v opatrení na štátnej hranici, či vodič už v minulosti porušil colné predpisy atď.

Tento záver žalobcu je správny, že je na jeho úvahe aký rozsah colnej kontroly vykoná, následne však znáša aj riziko z nedbalo a povrchno vykonanej kontroly. Žalobca argumentuje tým, že colníkom je 14 rokov, pričom jeho správna úvaha nebola správna, pretože vozidlo, ktoré v takom krátkom rozpätí prestúpi štátnu hranicu 22 krát by malo u skúseného colníka vzbudiť podozrenie na to, aby colnú kontrolu nevykonal iba pohľadom, ale kontrolu vykonal aj v iných priestoroch motorového vozidla, ktoré sú notoricky známe ako priestory na pašovanie tovaru, čo však neuskutočnil. Tak, ako uvádza žalovaný z rozkazu č. 2/2008 vedúceho pobočky Colného úradu Vyšné Nemecké bod 2 písm. b) vyplýva, že „... kontroluje sa každý dopravný prostriedok. Kontrola bude zameraná na batožinový priestor, priestor pre cestujúcich, motorový priestor, priestor podvozku s karosériu vozidla s dôrazom na dutiny karosérie vozidla. Pri kontrole jednotlivých častí vozidla je colník povinný vykonať kontrolu v takom rozsahu, aby sa dostatočne presvedčil o tom, že v jednotlivých častiach dopravného priestoru sa nezákonne nedováža tovar, ktorý podlieha colnému dohľadu. Colník je tiež povinný u každého vozidla zistiť, či má zabudovanú štandardnú nádrž. Zábery z kamerového systému sú súčasťou administratívneho spisu a časový sled colnej kontroly realizovanej žalobcom je nesporný.

Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov konanie vo veciach služobného pomeru upravuje v § 220 až 236a, pričom z obsahu administratívneho spisu je nepochybné, že procesné práva žalobcu porušené neboli a že správne orgány postupovali aj v súlade ustanovením § 227 ods. 1 až 4 citovaného zákona, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutkový stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a ohliadka. Účastník konania je oprávnený navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy. Oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Rozhodnutia vydané správnymi orgánmi zodpovedajú aj kritériám upravenými v ustanovení § 230 ods. 1 až 7, pričom podľa ods. 1 rozhodnutie musí byť v súlade s právnymi predpismi, vychádzať zo skutočného stavu veci a obsahovať výrok, odôvodnenie

a poučenie o odvolaní. Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovení právneho predpisu, podľa ktorého bolo rozhodnuté. Ak sa v rozhodnutí ukladá povinnosť na plnenie, ustanoví sa pre ňu rozsah plnenia a lehota. V odôvodnení rozhodnutia sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený oprávnený orgán pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutých rozhodnutí dospel k záveru, že tieto postupovali v súlade s ustanoveniami zákona č. 200/1998 Z. z., pretože vo veci vykonali rozsiahle dokazovanie...»

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatoval, že z odôvodnenia krajského súdu nepochybne vyplýva, že tento zamietol žalobu sťažovateľa na základe svojho právneho záveru, podľa ktorého správny orgán (colné riaditeľstvo, pozn.) konal v súlade so zákonom o štátnej službe colníkov, keďže „*náležite zistil skutkový stav veci a na základe takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca konal tak, ako je identifikované vo výroku prvostupňového rozhodnutia, a teda zo strany žalobcu došlo k porušeniu služobných povinností colníka v rozpore s obsahom služobnej prísahy a povinnosťami. Aj podľa názoru súdu bolo namieste výkon služobných povinností kvalifikovať ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobných povinností (a to nielen na základe pochybenia sťažovateľa o tom, že vo vozidle bol navyše 1 liter spotrebiteľského balenia liehu, ako to tvrdí samotný sťažovateľ, pozn.), pričom jednou z podmienok vzniku služobného pomeru colníka je zloženie služobnej prísahy, z ktorej vyplýva že táto obsahuje aj sľub čestnosti, statočnosti, disciplinovanosti ako aj ochrany bezpečnosti a verejného poriadku a od služobnej prísahy sa odvíjali aj služobné povinnosti colníka. Súd netvrdí, že žalobca úmyselne porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť ale rovnako ako správne orgány aj súd dospel k záveru, že colnú kontrolu vykonal povrchno, nedôsledne a teda sa dopustil z nedbanlivosti porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti. Aj z následného správania sa žalobcu, ktorý toto svoje konanie bagatelizoval vyplýva, že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej slúžby a nedáva záruku na ďalší riadny výkon.“*

Pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti sa ústavný súd ďalej zaoberal preskúmaním rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 2/2011 z 29. septembra 2011 a zistil, že najvyšší súd v odôvodnení najprv poukázal na obsah administratívneho spisu, z ktorého okrem iného vyplynulo:

„Najvyšší súd z administratívneho spisu zistil, že napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a súčasne potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Colného úradu v Michalovciach č. R-40/2010/5334 zo dňa 22. februára 2010, ktorým bol žalobca podľa § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru colníka z dôvodu, že nevykonával riadne štátnu službu, počas ktorej si neplnil svedomite úlohy uložené mu zákonom č. 200/1998 Z. z., čím zvlášť hrubým spôsobom porušil aj základné povinnosti colníka uvedené v § 44 ods. 3 písm. a/, b/, a h/ zákona č. 200/1998 Z. z., a to tým, že dňa 28. novembra 2009 na hraničnom priechode V. na stanovisku osobná doprava dovoz nedôsledne, povrchno a nedbalo vykonanou colnou kontrolou pustil osobné motorové vozidlo značky..., v ktorom sa nachádzalo 1.780 ks cigariet zn... a 4.320 ks cigariet zn..., v celkovom množstve 30,5 kartónov cigariet opatrené ukrajinskými kolkovými známkami, ktoré boli ukryté v prístrojovej doske, predných a zadných dverách, v prednom tuneli pri rýchlostnej páke a v pravom a ľavom zadnom blatníku. Vykonanou colnou kontrolou v predmetnom vozidle sa nepresvedčil, či vozidlo má pevne výrobcom zabudovanú nádrž na palivo a nezistil, že cestujúci... dovážajú po jednom litri spotrebiteľského balenia liehu a túto skutočnosť nezapísal do elektronickej evidencie... Uvedené konanie je v rozpore s čl. 46 ods. 1 písm. a/ Nariadenia Rady EHS č. 918/83 z 28. marca 1983 ustanovujúce systém spoločenstva pre oslobodenie od cla, ako aj s ustanovením § 9 ods. 3 písm. q/ zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozkazom GR CR SR č. 116/2008, s rozkazom RCÚ č. 86/2009 a rozkazom VPCÚ Vyšné Nemecké č. 2/2008.“

V ďalšej časti odôvodnenia svojho rozsudku sa najvyšší súd zaoberal námietkami sťažovateľa, ku ktorým uviedol:

„Najvyšší súd k námietke žalobcu, že krajský súd si osvojil právny názor žalovaného, že žalobca porušil služobnú disciplínu zvlášť hrubým spôsobom, a preto bol prepustený zo služobného pomeru a svoje rozhodnutie oprel o úradný záznam Colného úradu Michalovce

zo dňa 28. novembra 2009, ktorý bol napísaný vedúcim hliadky M. M. a P. D., a ktoré je podľa žalobcu v rozpore s dôkazmi a skutočnosťami, ktoré v žalobnom návrhu uvádza, že správne uváženie je súdom preskúmateľné v zmysle ustanovenia § 245 ods. 2 OSP, podľa ktorého pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie) uvádza, že preskúmava iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Pri preskúvaní rozhodnutia, ktoré bolo vydané na základe voľnej úvahy je povinnosťou súdu posúdiť, či rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom pričom z rozhodnutia musí byť tiež zrejmé, akými úvahami sa správy orgán riadil.

Najvyšší súd zároveň konštatuje, že nie je povinnosťou ani možnosťou správneho súdu nahradiť použité správne uváženie svojim vlastným. Súčasťou preskúmania súdu je i posúdenie, či správne uváženie je logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.

Správny orgán totiž i pri voľnom uvážení nesmie nerešpektovať zákon, ako i prekračovať jeho medze, a tiež nesmie pri použití voľnej úvahy prejavovať svoju ľubovôľu.

Najvyšší súd tiež posúdiac formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgán, ako aj žalovaného zhodne s názorom krajského súdu nevzhladol ich nezákonnosť; tieto aj podľa názoru najvyššieho súdu sú náležité a podrobne odôvodnené. Podľa názoru Najvyššieho súdu boli v danom prípade naplnené znaky prepúšťacieho dôvodu podľa § 183 ods. 1 písm. e/ zákona č. 200/1998 Z. z., pretože žalobca ním zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti tak, že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Pokiaľ ide o ostatné námietky žalobcu uvedené v odvolacom návrhu, najvyšší súd sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu vysloveným v rozhodnutí č. k. 1 S 69/2010-48 (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), považujúc námietky žalobcu vo vzťahu k preskúmvanej veci za právne irelevantné.

Najvyšší súd na tomto mieste dáva tiež do pozornosti, že služobný pomer colníka vznikajúci mocenským aktom služobného funkcionára (rozhodnutím o prijatí) je svojou povahou právnym pomerom štátnozamestnaneckým – verejnoprávnym a po celú dobu svojho priebehu sa výrazne odlišuje od pracovného pomeru, ktorý je naopak pomerom súkromnoprávnym a účastníci ktorého majú rovné postavenie. Služobný pomer sa od

pracovnoprávneho pomeru výrazne odlišuje aj spôsobmi svojho skončenia – služobný pomer colníka sa tiež končí mocenským aktom – rozhodnutím o prepustení policajta zo služobného pomeru zo zákonom stanovených dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené, považoval námietky žalobcu smerujúce proti rozsudku prvostupňového súdu za nedôvodné, také ktoré nemôžu ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP s poukazom na dôvody napadnutého rozsudku Krajského súdu v Prešove ako vecne správny potvrdil.“

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). Vzhľadom na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd zásadne nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci všeobecných súdov.

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých rozhodnutí, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s hodnotením najvyšším súdom vykonaného preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu (colného riaditeľstva) a jeho právnym názorom, teda s tým, ako v jeho veci ako odvolací správny súd interpretoval a aplikoval príslušné zákonné ustanovenia.

Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uvádzal v sťažnosti, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybniť právne závery najvyššieho súdu o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil prvostupňový rozsudok krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu namietaný rozsudok najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. V takom prípade ústavný súd nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov najvyššieho súdu, ktoré sú zhodné so závermi krajského súdu ako prvostupňového súdu.

Osobitne považoval ústavný súd za potrebné vyjadriť sa ku kľúčovej námietke sťažovateľa, podľa ktorej *„služobný úrad pochybil, keď žalobcovi uložil za povinnosť vykonávať službu súčasne na dvoch stanoviskách. Takýto postup nevyplýva zo žiadneho všeobecne záväzného ani interného predpisu.“* Ústavný súd poukazuje v tejto súvislosti na právnu úpravu základných práv a povinností colníka obsiahnutú v zákone o štátnej službe colníkov.

Podľa § 44 ods. 3 zákona o štátnej službe colníkov colník je povinný a) plniť svedomite úlohy, ktoré sú uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený, b) vykonávať štátnu

službu osobne, riadne a včas, c) oznámiť bezprostredne nadriadenému poruchy a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon štátnej služby a hroziacu škodu...

Podľa § 44 ods. 4 zákona o štátnej službe colníkov ak sa colník domnieva, že rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn jeho nadriadeného je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, je povinný na to nadriadeného upozorniť; ak trvá nadriadený na splnení rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu, musí ho colníkovi písomne potvrdiť a colník je povinný ho splniť. Písomné potvrdenie sa nevyžaduje, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania. Colník je povinný odoprieť splnenie rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu nadriadeného, ak by jeho splnením spáchal trestný čin; túto skutočnosť oznámi bezodkladne vyššiemu nadriadenému.

Z vyjadrení sťažovateľa v rámci správneho konania a v rámci konania pred všeobecnými súdmi, ani zo samotnej sťažnosti nevyplýva, žeby sťažovateľ, ak sa domnieval, že pokyn jeho nadriadeného je v rozpore so všeobecne záväzným predpisom, na to nadriadeného aj upozornil. Rovnako z argumentácie uplatnenej sťažovateľom nevyplýva ani to, žeby oznámil nadriadenému, že *„jeho zaradenie na obe stanoviská“* ohrozuje alebo sťažuje jeho výkon štátnej služby. Z uvedených dôvodov preto neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že *„Týmto postupom nadriadený vytvoril situáciu, že bolo nad ľudské sily žalobcu vykonávať štátnu službu na oboch stanoviskách tak, aby bol schopný v každom vozidle vykonať úplnú vnútornú colnú kontrolu.“*

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že k ich porušeniu reálne mohlo dôjsť. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie ním označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 2/2011 z 29. septembra 2011, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2012